

STŘÍPKY MINULOSTI

nepravidelná příloha Cvrčovického ZPRAVODAJE

4. února 2013

zdarma

Číslo II

Máte před sebou druhý díl nepravidelné přílohy Cvrčovického Zpravodaje, STŘÍPKY MINULOSTI. Tentokrát přinášíme několik „reportáží“ ze života pana Karla Bryndy z Brandýska. V jedné popisuje napínavou scénu z druhé světové války, kterou s několika kamarády viděl. Ale aby to nebylo jen o vážných a smutných událostech, seznamuje nás i s běžnými klukovinami, které jako malý dělal, a které mnohé z našich dětí jistě ani nenapadnou.

Jsmo rádi, že je o příspěvky do této přílohy zájem, a proto znovu opakujeme, že i další se mohou zapojit a přispět tak k uchování střípků minulosti pro další generace. Nemusí se jednat o celé životopisy, mohou to být krátké příhody, které vám utkvěly v paměti, zajímavá setkání, o která se chcete podělit, nebo klidně i zvyky a obyčeje, které se vážaly k různým svátkům během roku (a které už možná dneska neslavíme nebo je slavíme jinak)...

Pokud se rozhodnete zapojit, stačí zájit, nebo zavolat na obecni úřad, kde se s Vámi domluvíme, věnujeme Vám sešit na zapsání Vašich pamětí, popř. se s Vámi dohodneme na schůzce, kde nám můžete své vzpomínky nadiktovat. My je zaznamenáme, necháme Vámi odsouhlasit a pak je zveřejníme zde, v příloze Cvrčovického Zpravodaje. Pokud si rozumíte s počítačem a e-mailem, je možné své vzpomínky také poslat na adresu ou.cvrcovice@seznam.cz, nebo cvrcovicky.zpravodaj@seznam.cz.

Ukažme, že i vy jste měli život zajímavý, i když jste neměli počítače, internet, televizi a mobily. A pokud nám k tomu půjčíte a dovolíte zveřejnit i nějaké dobové fotografie, budeme ještě raději.

Předem děkujeme všem, kteří se rozhodnou do STŘÍPKŮ MINULOSTI přispět i svým střípečkem a udělat tak Cvrčovický Zpravodaj ještě zajímavější a čtivější.

Ra tatata ... zaštěkal kulomet ve výšce nad námi. Já a Jirka Květoň jsme se ještě víc vtlačili za klády na vrcholku lomu. „Karle, to je vo hubu“ zašeptal Jirka slabým hlasem. Taky mi došlo, jak blízko probíhá vzdušný souboj.

Nestříleli po nás, ale na dva americké letouny P 58, co se snažily bojovat proti Messerschmittům 109. V silném větru to bylo těžké a dávky ze samopalu se ozývaly už jako jednoditá palba. Poté začala jedna P 58 hořet.

Oči jsme měli až na vrchu hlavy, jak jsme sledovali oba americké piloty, co se v prudkém větru snášeli k zemi, zatímco hořící letadlo vybuchlo někde u Knovíze. První se snažil padák urdit, ale vítr byl silnější. “Ty vole, to má spočítaný” zasyčel Jirka a já jen tiše přikyvoval, když jsem sledoval, jak se v plné rychlosti řítí přímo na sloup elektrického vedení. Ozvala se dutá rána a pilot klesl na zem. Druhý měl větší štěstí. Vítr ho zanesl dál na pole a německá letadla pronásledovala druhé letadlo, které se dalo na ústup.

Nebyli jsme tam sami. Ke zraněnému pilotovi se rozběhl pán z horního Brandýska, ale bez lékaře nebylo možné pomoci. Druhý sestřelený pilot se zatím odpoutal od padáku a dal se na ústup.

Vtom jsme uslyšeli zvuk nákladních aut a současně nad sebou lomoz letadla. “Ježíši, Jirko, oni se vrací!” Myslel jsem, že to německé letadlo. Ale byl to druhý americký letoun. Šel na přistání a sestřelený pilot k němu běžel. S úžasem jsme sledovali, jak rychle šplhá ke kabině letadla a letadlo se začíná zvedat. V tu dobu už příjížděla i německá auta, ale letadlo už nedostihla... naštěstí.

Alespoň jeden se zachránil. Chudák druhý pilot, pomyslel jsem si, co ho asi čeká. Všichni jsme věděli, co bude. I když my, jako 10 ti letí kluci, jsme si to moc nepřipouštěli.

Vítr zatím zesiloval, jako by ani on nesouhlasil s tím, co se na zemi děje. Dolu k německým vojákům přibýlo další nákladní auto s posádkou a psem. “A kruci, Jirko, padáme... Pes by nás mohl zmerčit a byl by průser..” A tak jsme se odplížili a klusali domů.

Sotva jsem vlezl do kuchyně, chytil mi táta za svetr a zvedl do úrovně očí. “Kde jsi lítal...pacholku!!! Neslyšels tu střelbu!!! Podívej na mámu, ta tu kvůli tobě umírala strachy!!!“

mlčel jsem. Kdyby táta věděl, že jsme s Jirkou viděli všechno naživo, asi by mi na místě zabil... Táta byl slévač v hutích a měl velmi prudkou povahu... Přes všechny lumpárny, co jsme s klukama dělali, jsem měl z táty pořádný strach.

Moc dobře jsem si pamatoval, jak jsem dostal ještě před válkou nařezáno, když jsme házeli do otevřených oken cvrčky, nachytané na louce Na rovinách. Potom jsme v noci sledovali, jak se postupně okna rozsvěcí a rozespálí obyvatelé se snaží najít cvrčka, co je budil ze spaní. Potíž byla, že jak se rozsvítilo, cvrček zmlknul a začal zase za tmy...Bohužel, nás viděl četník a tátovi referoval. Tři dny jsem ve škole musel stát...

Četníkovi jsme se pomstili tím, že jsme mu zespodu namazali kliku konincem... Protože nás bylo víc, nevěděl, který z nás to byl, a tak jsme byli v jeho hledáčku všichni.

Povedlo se mu vrátit nám to krátce po válce, kdy bylo všude kolem tolik munice, že mi dodnes není jasné, jak jsme mohli všichni přežít bez zranění.

Psal se rok 1945 a v létě jsme měli nastrádaný takový arsenál, že by se za něj nemusel stydět žádný vojenský útvar. “Hele, co by se stalo, kdybysme ty náboje hodili do ohýnku.” zauvažoval Ivo nahlas.

“Normálně vybouchnou” prohlásil Jirka Květoň.

“Ba ne, vystřelí to” hádal jsem se já.

A tak jsme se rozhodli to vyzkoušet. Museli jsme přeci zjistit, kdo z nás měl pravdu. A tak se rozdělal oheň a každý přinesl hrst nábojů. Vhodili jsme náboje a rychle zalehli za mez. Co jsme neodhadli, byla vzdálenost, jakou budou vystřelené náboje lítat.

Smůla byla, že asi kilometr daleko starý sedlák oral svoje políčko. Když mu první kulka prosvístěla kolem hlavy, neuvěřitelně rychle skočil z lomu přímo do hromady s hnojem, která tam našťestí, nebo na nešťestí, byla.

Po poslední ráně a chvílce ticha, kdy jsme čekali, jestli tam ještě nějaká zapomenutá kulka není, si už jen pamatuji, jak běžel proti nám, s holí zvednutou nad hlavu, opadávaly z něj kusy hnoje a řval "Zabiju vás, hajzlové!"

To byla voda na mlýn četníka. Navečer přišel k nám. Táta byl našťěstí v práci. "Božka, kde je ten tvůj kluk?" A maminka mu bezelstně prozradila místo, kam jsem chodil nejčastěji. "No pokud není venku, tak si často hraje u sklepa."

Když uviděl můj sklad zbraní, musel si jít pro trakař a pak se ještě jednou otočit, protože se to do jednoho nevešlo. Byly tam náboje, pušky a pistole jak německé výroby, tak ruské. Na rovinách se toho po bitvě našlo hodně a pro nás kluky to bylo dobrodružství.

Když maminka viděla, co všechno se skrývalo u našeho sklepa, pokoušely se o ní mdloby a bylo to poprvé, co jsem dostal na zadek od ní. Přesto, že se to s razancí ran mého otce nedalo srovnat, kupodivu mi to bolelo mnohem víc, i když na jiném místě, než je zadek.

Maminka to se mnou neměla jednoduché a já se dodnes divím, kde brala tu trpělivost a lásku, kterou jsem u ní neustále nacházel.

Mne dodnes mrzí, že jsem si neschoval alespoň tu německou Whalterovku 43, která mi nejlépe padla do ruky, a v tu dobu to byla novinka.

Byli jsme válečná a poválečná generace a byli jsme rošťáci. Neměli jsme na pořádné jídlo, mastili margarínem a kafe pili z cikorky. Když jsem dostal černý kašel, nebyly žádné léky a léčilo se jen bylinkami. Tenkrát za mnou chodil doktor Šášek několikrát denně a znepokojeně sledoval, jestli nemoc ustupuje. A nic za to nečekal, protože jsme nic neměli. Jen díky němu jsem přežil. Šaty mi maminka přešívala ze starých uniforem a dodnes si pamatuju, jak to kousalo.

Přesto si troufnu říct, že i přes klukoviny, co jsme vyváděli, tak jsme se k sobě i jiným chovali mnohem lépe, než je tomu zvykem dneska.

